

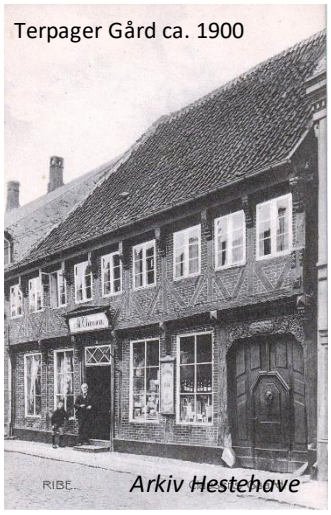

Teolog, ornitolog og storkekender

Halfdan Lange (1898 – 1955)

I et familiegravsted på Ribe Gamle Kirkegård ligger teolog, ornitolog og storkeekspert Halfdan Lange begravet sammen med sine forældre. Derved vendte han tilbage til det sted, hvor han i sit ungdomsliv havde boet.

Han blev født på Frederiksberg i 1898 som søn af Jonathan Lange (1865-1913) og Sophie Lange, f. Hornemann (1874-1954). Faderen var uddannet cand.mag. og var lærer i København.

Da Halfdan er 1 år i 1899 flytter familien til Ribe, hvor faderen først bliver timelærer og senere adjunkt på Ribe Katedralskole i fagene naturhistorie og geografi.

Familien boede først på Skibbroen, senere på 1.-salen i Terpagers Gård på Mellemdammen og fra 1908 i et nybygget hus i Sct. Laurentii Gade 11.

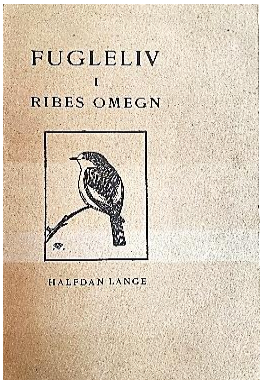
Fra sin tidlige ungdom interesserede Halfdan sig for fugle, opmuntret af faderen. Han tog på fugleture med fætteren Eskild Skovgaard, søn af kunstneren Joakim Skovgaard, der udsmykkede Viborg Domkirke og faktisk også var udset til at skulle udsmykke apsis i Ribe Domkirke i 1920'erne. Han fremkom også med et forslag; men det blev af forskellige årsager aldrig realiseret.

Som 17-årig meldte Halfdan sig ind i Dansk Ornitologisk Forening.

Studier, arbejde og storke

I 1916 blev han student fra Ribe Katedralskole, og i 1923 blev han cand.theol. fra Københavns Universitet.

Under studierne underviste han på Vanførehjemmet i København og på Sorø Akademi. Samtidig skrev han sit første større ornitologiske værk "Fugleliv i Ribes Omegn", som udkom i 1919.

Forsiden af H. Langes første fuglebog

Om det var de dengang mange ynglende storkepar i Ribe, der gav ham interessen for denne fugl, vides ikke. Allerede i 1915 var han som en af de første med til at ringmærke storke. Efter teologien var han i flere år rejsesekretær for organisationen "Blå Kors". Derefter blev han knyttet til epileptikerhjem Bethel i Bielefeld, Westfalen. Under opholdet i Tyskland skrev han en del tekster til Peter Skovgaards tidsskrift "Danske Fugle".

Flytter til København

Da han i 1931 vendte hjem fra Tyskland, kaldte han sig privatlærer og bosatte sig i København. Han levede af at arrangere fugleture samt af handel med naturhistoriske præparater til skoler og seminarier. Han var ivrigt medlem af Dansk Ornitologisk Forening og skrev adskillige bidrag til foreningens blad. Året efter flytter moderen fra Ribe til København. Her flyttede Halfdan og moderen sammen i Primulagade.

De var tæt knyttet til hinanden. Halfdan havde allerede efter faderens tidlige død i 1913 været hende og de 5 søskende en god støtte. Bofællesskabet varede ved indtil moderens død i

1954 bortset de fra perioder, hvor han arbejdede uden for hovedstaden.

Storkemand

I 1940 udkom hans vigtigske udgivelse "Storkens Alder og Yngleforhold i Danmark" med undertitlen "En undersøgelse af Ringmærkning og Aflæsning af Ringe med Kikkert, væsentlig i Sydvestjylland (Vest-Sønderjylland) 1930-1939". En bog skrevet af en vidende mand, men i et knudret sprog.

I 1942 skrev han en artikel i DOF´s medlemsblad om "Storkebygder i Danmark og Tal-svingninger i Europa".

Lange reparerer storkerede i Skjern

I 1930'erne og 1940'erne vedblev han med at komme til Ribe nogle uger om året, hvor han studerede storke, ringmærkede og lavede reder. Han boede da hos en enlig mand i Sct. Laurentii Gade og senere i et kolonihavehus tæt på, hvor rundkørslen Tønder/Hadersley ligger i dag. Ud over det store arbejde med ringmærkning og registrering af genkendte, mærkede storke, udførte han også store undersøgelser over storkenes føde- og habitatvalg.

En kristen humanist

En kristen humanist

Med besættelsen i 1940 blev Halfdan Lange harm på det tyske folk, som han havde haft så god en forbindelse til. Men da krigen vendte, og der kom mange tyske flygtninge til Danmark, og da mange tyske soldater nu var ret desillusionerede, fattede han medlidenhed med det tyske folk og hjalp ,så godt han kunne.

Dette var ikke velset blandt Halfdan Langes venner, som nu tog afstand fra ham. Han vedblev dog med sin medmenneskelige støtte, baseret på sit kristne livssyn. Efter befrielsen arbejdede han et par år i flygtningelejren i Oksbøl, der på et vist tidspunkt husede 35.000 personer. Da hjemsendelse fra 1946/47 påbegyndtes, rejste han med og arbejdede i en årrække i forskellige tyske flygtningelejre, blandt andet i én i Neumünster nord for Hamburg. Under opholdet i Tyskland skrev han fortsat artikler til ornitologforeningens blad.

Under et ophold i Danmark i 1954/55 fik han kontakt til *Innomeuropeisk Mission*, der er en organisation, som bekæmper og synliggør fattigdom og ensomhed. Organisationen har hovedsæde i Lund i Sverige. Han var via denne organisation i en lejr med overvejende estiske flygtninge for at sætte sig ind i et sådant arbejde. Kort efter rejste han til Tyskland igen, hvor han blev beskæftiget i en sådan lejr i Oldenburg. Kort efter ankomsten blev han syg og kom på sygehuset i Cloppenburg, hvor han døde kort efter på grund af en maveblødning kun 57 år gammel.

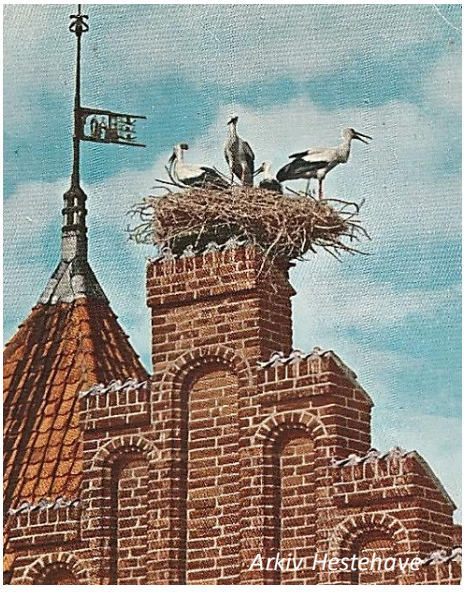
Halfdan Lange forblev ugift hele livet og blev begravet i forældrenes gravsted i sin hjemby – storkenes by, Ribe.

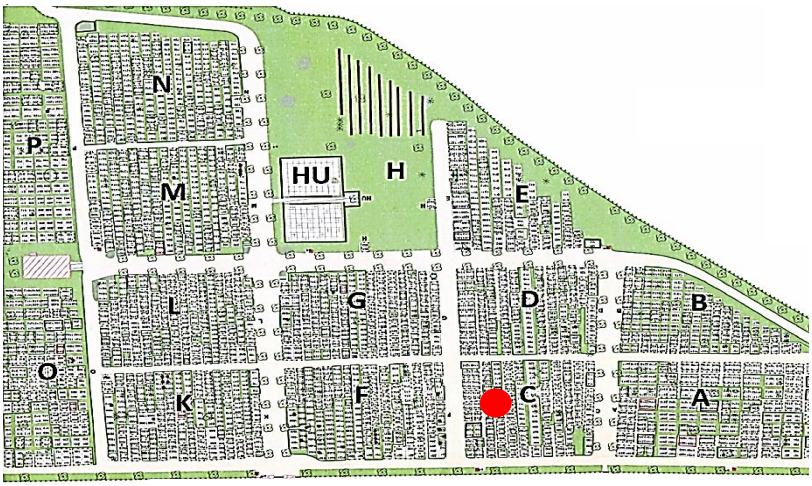
Kasse med "storkesager", der har tilhørt Halfdan Lange. *Foto: Hans Skov*

Lillebroderen

Halfdan Lange havde 4 søstre og en berømt lillebror, Johan Lange (1911-2007), som var uddannet havebrugskandidat, mag.scient. i botanik og dr.phil. Han var blandt andet ansat som professor i systematisk botanik ved Landbohøjskolen i København.

Storkerede på Ribe Gl. Rådhus

Gravsgade **Her findes graven**

Fortællingen om Halfdan Lange er fortalt af Ribe Kirkegårdes Fortællegruppe med hjælp fra Jørgen Baungaard Hansen og dennes artikel i Ribe Katedralskoles årsskrift 2002: "Halfdan Lange – storkekenderen fra Ribe"